

СТАТИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Годишни данни за 2012 година

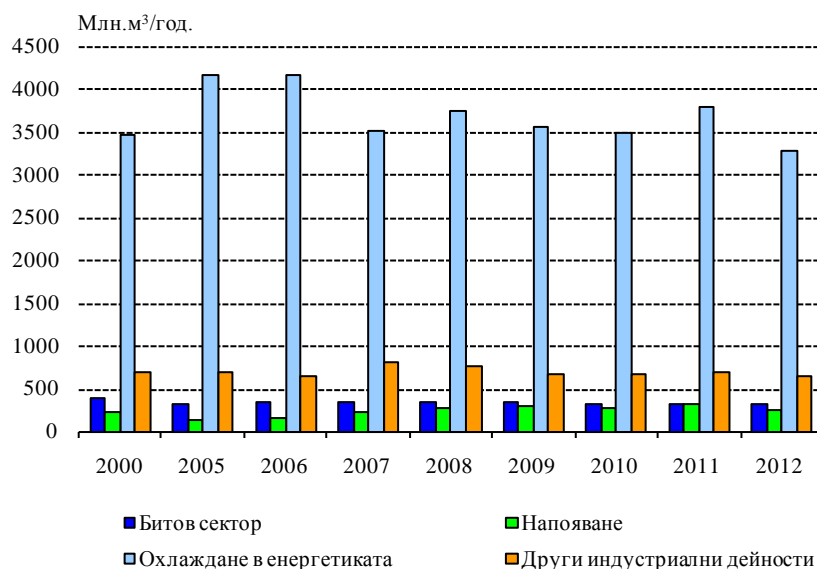
Националният статистически институт представя резултати от годишни изследвания в областта на статистиката на околната среда за 2012 година. По-подробни данни по конкретните теми са поместени в рубриката „Околна среда” на интернет страницата на НСИ: <http://www.nsi.bg>.

1. Води

Равнището на водоземане се определя както от структурата и интензивността на икономиката, така и от климатичните условия. През 2012 г. се регистрира спад на водоземането в сравнение с относително сухата 2011 година. Общо иззетите пресни води за икономиката за 2012 г. се оценяват на 5 715 млн. м³, което е най-ниското равнище от 2000 г. насам. Намаляват иззетите води от повърхностни източници (88% от обема през 2011 г.), а от подземни се увеличават - с около 4% спрямо предходната година. Регистрираният спад се формира основно от водата, използвана за охлаждане в енергетиката, и добива на вода за напояване.

След енергетиката, най-значимо спада търсенето на вода за напояване - от 322 млн. м³ през 2011 г. на 262 млн. м³ през 2012 г., основно поради климатичните условия и намалението на засетите площи с водоемки култури. Структурата обаче се запазва относително постоянна - около 72% от общо използваната 4 559 млн. м³ вода е за охлаждане при енергопроизводство, 14% - за други индустриални цели, и 6% - за напояване.

Фиг. 1. Използвана вода по дейности

Относително устойчиво е потреблението на вода в битовия сектор. Доставената питейна вода на домакинствата през 2012 г. е 271 млн. м³, което е с близо 2% повече спрямо 2011 година. Средно на човек от населението използваната питейна вода нараства от 100 л/ден. през 2011 г. на 102 л/ден. през 2012 година. С най-голямо потребление са областите София (столица) (134 л/ден./чов.) и Бургас (116 л/ден./чов.), а най-ниско - в Търговище (64 л/ден./чов.). Домакинствата, живеещи в градовете, са потребили 104 л/ден. средно на човек, а тези в селата - с 5 л по-малко.

Регистрирано е увеличение на населението на режим на водоподаване поради недостиг на вода - от 3% през 2011 г. на 4.5% през 2012 година. Най-засегнати са областите Плевен (61%), Ловеч (43%) и Габрово (28%).

Водоснабдителният сектор (ВиК) отчита относително постоянни загуби на вода (по водопроводната мрежа, неразрешено потребление, неточности при измерванията и др.). През 2012 г. общите загуби са оценени на 572 млн. м³, което съставлява 60.4% от подадената вода за крайните потребители.

Количеството на образуваните отпадъчни води от икономическите дейности следва равнището на потреблението. През 2012 г. от точкови източници са образувани около 447 млн. м³ отпадъчни води и 3 057 млн. м³ отработени води от охлаждащи процеси, които общо съставляват 77% от използваните води.

Общият обем на отпадъчните води, заустени във водни обекти през 2012 г., е оценен на 787 млн. м³ (без водите от охлаждане), от които 68% са след третиране в пречиствателни станции. През 2012 г. са действали 87 селищни пречиствателни станции за отпадъчни води (СПСОВ), от които 53 бр. с вторично и 23 бр. с допречистване след вторичното. Населението, свързано с СПСОВ, съставлява 56.1% от населението на страната. Около 18% от населението е свързано с обществената канализационна мрежа без наличие на пречиствателна станция.

2. Битови отпадъци

Битови отпадъци са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав не пречи на третирането им съвместно с битовите.

През 2012 г. общо образуваните битови отпадъци са оценени на 3 258 хил. тона. Това количество е по-малко от изчисленото за 2011 година (3 732 хил. тона).

По данни на общинските администрации за 2012 г. на депа с организирано сметоизвозване са събрани общо 2 508 хил. т. битови отпадъци, докато през 2011 г. те са 2 727 хил. тона. От тях през 2012 г. са депонирани 2 323 хил. т. битови отпадъци, докато през 2011 г. те са били 2 568 хил. тона. Събраните строителни отпадъци на депата за битови отпадъци са 554 хил. т. за 2012 г., което е повече спрямо 2011 година (508 хил. тона). Количеството на събраните битови отпадъци се оценява чрез преки измервания, а при липса на такива - на базата на транспортни документи. На базата на данни от административни източници са добавени рециклирани и компостираны отпадъци с произход от населението на ниво „страна“. Данните за рециклираните отпадъци са ревизирани за периода 1999 - 2012 година.

Продължава изграждането на регионални системи за управление на битовите отпадъци. Същевременно се закриват изградени в миналото депа за битови отпадъци, които не отговарят на екологичните изисквания. През 2012 г. системите за битови отпадъци са 157, от които 30 са регионални.

Въвеждането на организирани системи за сметоизвозване в нови населени места през 2012 г. води до увеличение на населението, обхванато с услуги по сметосъбиране - 99.2% (98.9% през 2011 година). Обслужените населени места през 2012 г. са 4 431, или с 67 повече спрямо предходната година. Същевременно събраните битови отпадъци на човек от обслужваното население са оценени на 347 кг за 2012 г. спрямо 376 кг през 2011 година.

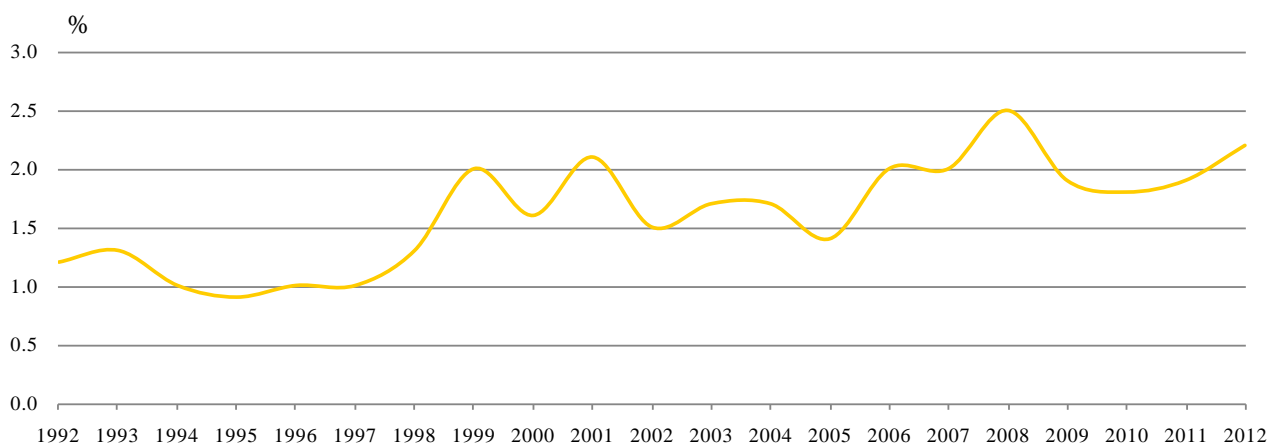
3. Разходи за опазване на околната среда и дълготрайни материални активи за околната среда

3.1. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

Опазването на околната среда и отстраняването на уврежданията изисква допълнителни средства. Размерът на средствата е основен показател за мерките, които обществото и държавата предприемат, за да се намали отрицателното въздействие на социално-икономическите процеси върху околната среда.

През 2012 г. за опазване и възстановяване на околната среда са изразходвани 1 694 млн. лева. Спрямо предходната година има увеличение и затова по-подходящ за сравнение е дялът на разходите за околната среда от БВП. За 2012 г. този дял е 2.2%, докато за 2011 г. е бил 1.9%.

Фиг. 2. Дял на екоразходите от БВП

Разходите за околната среда включват два компонента: разходи за поддържане и разходи за придобиване на дълготрайни материални активи. И през 2012 г., както и през предходната 2011 г., текущите разходи имат преобладаващ дял в структурата на разходите - 75.6%, докато инвестициите остават с по-малък дял - 24.4%.

За 2012 г. общите разходи за опазване и възстановяване на околната среда са разпределени по съответните основни направления, както следва: с най-голям дял са разходите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците - 52.1%, следвани от разходите за пречистване на отпадъчните води - 21.5%, и за опазване на чистотата на въздуха - 16.5%.

3.2. Дълготрайни материални активи с екологично предназначение

В края на 2012 г. наличността на дълготрайните материални активи за околната среда е 4 948 млн. лв. и се разпределя по основните направления за околната среда, както следва: пречистване на отпадъчните води - 32.5%, опазване на въздуха - 29.9%, и отпадъци - 26.0%.